

Medhjælperen handler efter skifterettens instruktioner, og hans opgaver fastlægges efter aftale med skifteretten. I hvilket omfang opgaverne overlades til medhjælperen varierer en del. I Københavns Byret drager skifteretten omsorg for indlevering af aktiver til pengeinstituttet, udstedelse af proklama samt tinglysning på boets faste ejendom, medens de øvrige opgaver, bortset fra ledelse af skiftesamlinger og afgørelse af tvister, overlades til medhjælperen. Der er dog tradition for en tæt kontakt mellem skifteret og medhjælper, og medhjælper søger løbende skifterettens tilslutning til forskellige dispositioner.

I det omfang, medhjælperen er i besiddelse af boets aktiver, stilles en sikkerhed, normalt ved tegning af en kautionforsikring for det enkelte bo eller, hvor medhjælperen er fast knyttet til skifteretten, for alle boer, medhjælperen behandler ved den pågældende skifteret. Medhjælperens salær fastsættes af skifteretten på grundlag af de vejledende salærtakster.

Medhjælperen får som udgangspunkt alene salær, hvis der i boet er aktiver hertil. Er boets aktivmasse utilstrækkelig, kan Justitsministeriet dog efter omstændighederne bevilge medhjælperen et honorar. Justitsministeriet er dog ganske tilbageholdende med at udnytte denne adgang.

2.2.8. Offentligt skifte. Gældsvedgåelsesboer

Reglerne om gældsvedgåelsesboer findes i lovens kapitel 4. Det er kun få boer, der færdigbehandles ved skifteretten som gældsvedgåelsesboer. Er arvingerne indstillet på at vedgå gældsansvaret, vil de som regel skifte privat, hvorved de undgår at betale retsafgift og medhjælperens salær. Gældsvedgåelsesboer ved skifteretten forekommer derfor næsten kun, hvor et privat skiftet bo på grund af uenighed blandt arvingerne i medfør af lovens § 8 tages under offentlig skiftebehandling. Er et bo taget under offentligt skifte, fordi arvingerne fra starten er uenige, er der ingen motivation til at vedgå gælden, da udgifterne til retsafgift og medhjælperens salær ikke påvirkes af en gældsvedgåelse. I gældsvedgåelsesboer har arvingerne stemmeretten, jf. § 51. Dog har skifteretten vide muligheder for at censurere arvingernes beslutninger. Proklama skal udstedes, såfremt én af arvingerne forlanger det, jf. § 52.

2.2.9. Eksekutorboer

Efter skiftelovens § 83, stk. 2, kan der ved kongelig bevilling beskikkes en eller flere myndige, pålidelige og vederhæftige personer til uden dømmende myndighed som eksekutorer at behandle et dødsbo. Bevillingen meddeles af justitsministeren eller af den, han bemyndiger dertil. Bevillingen tjener som legiti-

mation for eksekutor. Når bevilling er opnået, udleveres boet af skifteretten. Det er først og fremmest de største og mest komplicerede boer, der behandles som eksekutorboer.

De nærmere regler om eksekutorbehandling er fastsat ved lov nr. 119 af 20. april 1926 om tilsyn med de af eksekutorer behandlede boer med de ændringer, der følger af lov nr. 128 af 15. april 1930, lov nr. 206 af 21. maj 1969, lov nr. 212 af 13. maj 1981 og lov nr. 277 af 9. juni 1982, jf. lovbekendtgørelse nr. 601 af 9. september 1986. I medfør af lovens § 3 er nærmere regler om de tilsynsførende myndigheders funktioner fastsat i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 94 af 22. marts 1933 med senere ændringer.

Grundlaget for eksekutorbehandling er i langt de fleste tilfælde en bestemmelse derom i afdødes testamente, jf. skiftelovens § 6, stk. 1. Bestemmelser om eksekutorbehandling kan dog også træffes med virkning for hele fællesboet af en efterlevende ægtefælle, der sidder i uskiftet bo. Bevilling kan endelig også meddeles på arvingernes begæring, jf. Justitsministeriets cirkulære nr. 49 af 25. marts 1964.

Der kan som udgangspunkt meddeles bevilling til enhver person, der opfylder betingelserne i skiftelovens § 83, stk. 2 (myndighed, pålidelighed og vederhæftighed). Der stilles således intet krav om, at den pågældende skal have særlig erfaring i dødsboehandling. I mere end 95 pct. af tilfældene er dog en advokat indsat.

Den i testamentet indsatte eksekutor underrettes af afdødes pårørende eller af skifteretten, når skifteretten har modtaget svar fra Centralregisteret for Testamenter. Som regel vil den indsatte eksekutor over for skifteretten bekræfte, at han agter at søge bevilling. Skifteretten sætter da sagen i bero derpå.

Ansøgning om bevilling indsendes med testamentet til statsamtet (overpræsident) gennem skifteretten, der ved en påtegning på fremsendelseskrivelsen bekræfter, at dødsfaldet er anmeldt, samt meddeler sine eventuelle bemærkninger til, om der skifteretten bekendt er noget til hinder for, at der meddeles den pågældende bevilling. Når bevilling udfærdiges, giver statsamtet meddelelse derom til skifteretten.

Eksekutor skal herefter begære boet udleveret fra skifteretten, jf. skiftelovens § 83, stk. 2.

Senest 6 uger efter, at bevillingen er meddelt, skal eksekutor i henhold til eksekutortilsynslovens § 4 til skifteretten indsende en redegørelse, der bl.a. skal indeholde udskrift af begyndelses- og registreringsforretningen, fortegnelse over arvingerne, oversigt over aktiver og passiver samt forslag til sikkerhedsstillelse. Til brug for indberetningen er der udfærdiget en særlig blanket.